T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 1087
KARAR NO : 2014 / 1136
KARAR TR : 29.12.2014

ÖZET : Araştırma görevlisi olarak görev yaparken, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi kapsamında doktora eğitimi alması amacıyla bir başka Üniversitesinde görevlendirilen, bu esnada taahhüt ve kefalet senedi imzalayan davacının; mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırıl-ması, taahhütname ve kefalet senedinin iptali istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.T.
Vekili : Av. H. D.
Davalı : Dicle Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. R. A.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde müvekkilinin, 21.12.2006 tarihinde Dicle Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümüne 2547 sayılı Yasanın 50/d maddesine göre araştırma görevlisi olarak atandığını; Üniversite tarafından 21.05.2007 tarihinde 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi kapsamında Doktora eğitimini tamamlamak üzere gönderildiği Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Maden Mühendisliği Anabilim Dalında 15.11.2013 tarihinde doktora eğitimini tamamlayarak mezun olduğunu; Dicle Üniversitesinin, bu eğitim programı sonunda, doktora öğrenimi süresi kadar olmak üzere kendi üniversitelerinde hizmet ifa etmesi konusunda müvekkiline taahhüt ve kefalet senedi imzalattığını; imzalatılan taahhüt ve kefalet senedine göre müvekkilinin, doktora öğrenimi sonunda, bu süre kadar olmak üzere Dicle Üniversitesi'nin göstereceği Mühendislik Mimarlık Fakültesinde göreve başlamak zorunda olacağını; buna riayet etmemesi durumunda doktora sırasında aldığı maaş ve diğer gelirlerin toplamının 10 katı kadar bedeli yasal faiziyle olmak üzere ve ayrıca 560,00-TL ödemek zorunda olduğuna dair şart konulduğunu; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının web sayfasında ilan edilen Dokuz Eylül Üniversitesi Bergama Meslek Yüksekokulu öğretim görevlisi kadrosuna başvurarak 18.12.2013 tarihinde yapılan sınavda başarılı olduğunu ancak Dicle Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümünde mecburi hizmet bulunmasından dolayı kazandığı kadroya başlayamadığını ifade ederek; müvekkilinin, mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması istemiyle davalı kuruma 04.03.2014 tarihinde yaptığı başvurusunun reddine ilişkin 21/03/2014 tarih 44647515-202.05-1721 sayılı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekilince birinci savunma dilekçesinde, Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları doğrultusunda, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu ileri sürülerek, görev itirazında bulunulmuştur.

DİYARBAKIR 3.İDARE MAHKEMESİ: 22.5.2014 gün ve E:2014/327 sayı ile, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve işleyişi Hakkında Kanun'un 10. ve müteakip maddelerine yer verdikten sonra; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; "İdari dava türleri, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları; idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı açılan davalar olarak sayılmış; idari yargının idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olduğunun kurala bağlandığı; dosyanın incelenmesinden, davacının Dicle Üniversitesi'nde 2006 yılında araştırma görevlisi statüsünde göreve başladığı, 2547 sayılı Kanun'un 35. maddesi uyarınca eğitim harcamalarına yönelik kefalet senedi ve mecburi hizmete yönelik taahhütname alındıktan sonra kadrosunun Dokuzeylül Üniversitesi'ne aktarıldığı, anılan Üniversitenin Fen Bilimleri Enstitüsünde doktora eğitimi gördükten sonra Dicle Üniversitesi'ndeki görevine geri döndüğü, davalı idareye sunduğu dilekçesiyle, taahhütname ve kefalet senedinin iadesi ve mecburi hizmet yükümlüğünün kaldırılması yolundaki başvurusunun, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın işlemi ile reddedildiği; bu işlemin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemi ile bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının; idari dava türlerinden biri olduğu; idarenin, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re-sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemlerin özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmakta olduğu; nitekim, benzer bir uyuşmazlıkla ilgili olarak Danıştay idari Dava Daireleri Kurulu'nun 15.11.2002 günlü, E: 2002/557, K:2002/809 sayılı kararında da uyuşmazlığın idari

yargının görev alanına girdiğinin belirtildiği gerekçesiyle; davalı idarenin görev itirazının reddine, davaya bakmakla Mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; konunun çözümü için uyuşmazlığın temelini oluşturan işlemin incelenmesinin gerektiği; dava konusu uyuşmazlığın, taraflar arasındaki sözleşmeden diğer bir ifadeyle yüklenme ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklandığı; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun öğretim elemanı yetiştirmeye ilişkin 35. maddesinde; "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler. / Ek fıkra: 17/08/1983 - 2880/18 md.) Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler. / (Ek fıkra: 17/08/1983 - 2880/18 md.) Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükmünün yer aldığı; olayda, davacının, Dokuz Eylül Üniversitesi FBE'de görevlendirilmeden önce Aliağa 2. Noterliğinin 11/05/2007 tarihli 4179 yevmiye nolu yüklenme senedi ve kefalet senedi ile, mecburi hizmet süresi dolmadan hizmetinde bulunduğu Yüksek Öğretim Kurumu ve mecburi hizmetinin devredildiği kurum tarafından görevden çekilmiş sayıldığında mecburi hizmetine tekabül eden ödemelerin tamamının ve % 50 fazlası ile ayrıca bu ödemelere ilişkin sarf tarihinden itibaren hesaplanacak yasal vs. vergi ve kanuni ödemelerle birlikte Dicle Üniversitesi emrine ödemeyi kabul ve taahhüt etmiş olduğu; söz konu yüklenme ve kefalet senedi ile, Üniversiteye karşı mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı taahhüt edilmek suretiyle Üniversite ile araştırma görevlisi arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğunun açık olduğu; dolayısıyla, uyuşmazlığın, taraflar arasındaki sözleşmeden diğer bir ifadeyle yüklenme ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklandığı; sözleşmede yer alan borçtan kaynaklanan uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle; 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmemiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 29.12.2014 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Dicle Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümünde araştırma görevlisi olarak görev yaparken, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi kapsamında doktora eğitimi alması amacıyla Dokuzeylül Üniversitesinde görevlendirilen, bu esnada taahhüt ve kefalet senedi imzalayan davacının; mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması ve taahhütname ve kefalet senedinin iptali istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Dicle Üniversitesi Rektörlüğünün 21/03/2014 tarih 44647515-202.05-1721 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun, "Öğretim elemanı yetiştirme" başlıklı 35. maddesinde "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler.

(Ek fıkralar: 17/8/1983-2880/18 md.) Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler.

Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının Dicle Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümünde araştırma görevlisi olarak görev yapmakta iken, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35.maddesi uyarınca Dokuzeylül Üniversitesi'nde görevlendirildiği; bu esnada taahhüt ve

kefalet senedi imzalayan davacının Fen Bilimleri Enstitüsü, Maden Mühendisliği anabilim dalında doktora eğitimini tamamladığı; mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması ve taahhütname ve kefalet senedinin iptali istemiyle yaptığı 4.3.2014 tarihli başvurusunun reddine ilişkin Dicle Üniversitesi Rektörlüğünün 21/03/2014 tarih 44647515-202.05-1721 sayılı işleminin iptali istemiyle bakılan davayı açtığı anlaşılmaktadır.

Söz konusu yüklenme ve kefalet senedi ile üniversiteye karşı mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı taahhüt edilmek suretiyle, üniversite ile araştırma görevlisi arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğu açıktır.

Bu duruma göre, taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacı tarafından mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması ve taahhütname ve kefalet senedinin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı Rektörlük vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı Rektörlük vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN Diyarbakır 3. İdare Mahkemesinin 22.5.2014 gün ve E:2014/327 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 29.12.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT